

**VIDENSCENTER PÅ ÆLDREOMRÅDET
DEMENS NR. 5
Elektronisk Nyhedsbrev
28. februar 2005**

De elektroniske Nyhedsbreve DEMENS og FOREBYGGELSE bliver fremover nummereret fortløbende. Det gør det nemmere at søge i databasen på vores hjemmeside <http://www.aeldreviden.dk> Derfor er dette Nyhedsbrev nr. 5 – og ikke nr. 2 2005.

INDHOLD:

FRA LÆSERNE

Efterlysning af viden og erfaringer

- **Creutzfeldt-Jakobs sygdom**
- **Overvægt, skånekost og demens**

Svar på forespørgsel om smerter

- **Paracetamol og musik ved smerter**
- **En datter skriver om hofteoperation**
- **Henvisning til artikel om emnet**

Debatindlæg om kodelåse

ØVRIGE NYHEDER

**Dementia Care Mapping kursus
Diplomuddannelse i demens
København udvikler nye botilbud
Betydningen af tab af hjernevæv undersøges
Mennesker med demens giver gode råd
Om at tale sammen**

Efterlysning af viden og erfaringer

Creutzfeldt-Jakobs sygdom

Er der nogen demenskoordinatorer eller andre erfarne folk på demensområdet som har gjort sig erfaringer med personer som har fået diagnosen Creutzfeldt-Jakobs sygdom? Der efterlyses plejeerfaringer og ikke mindst noget om, hvordan forløbet evt. kan udvikle sig. Det må gerne være erfaringer fra plejehjem, vores fysioterapeut er også meget interesseret i andres erfaringer. Jeg håber, at nogen af jer vil være med til at videns- og erfaringsdele på dette noget specielle område. På forhånd tak!

*Anette Møller, Demenskoordinator i Trundholm kommune
email: anm41@trundholm.dk tlf. 59366400 eller 59366404*

Overvægt, skånekost og demens

Jeg arbejder på en institution for ældre misbrugere med udbredt demens. Vi sørger for omsorg på mange måder, blandt andet via kosten, hvor jævn dansk mad er det foretrukne blandt vore beboere. Altså soooovs, der hænger på kartoflerne! Dette resulterer i, at de fleste efter en kort restitutionsperiode bliver for overvægtige. Er der specielle kostregler for demente? Særlige forhold vi skal iagttage? De fleste af vore beboere har jo qua deres permanente misbrug andre fysiske handicaps (lever, nyre, mavesår osv.). Kan I eventuelt henvise til relevant litteratur på dette område, vil jeg være glad.

Dot Dombernowsky e-mail: dot1@tdcadsl.dk

Paracetamol og musik ved smerter

Forespørgslen om behandling af smerter i DEMENS nr. 1. 2005 har givet forskellige svar:

Hej. jeg arbejder 12 timer i ugen som demenskonsulent og 25 timer som plejehjemsassistent. Min erfaring er at gamle demensramte mennesker næsten kun tåler paracetamol præparater. Jeg er ikke stødt på noget medicin der havde større smertestillende effekt uden at give konfusion og uro. Mener dog at have hørt, at antidepressiv medicin kan potensere virkningen (altså den smertestillende virkning). For at give ro og tryghed har jeg også haft positiv tilbagemelding på udlån af en CD med rolig og behagelig musik af Mozart. Det er den dobbelt CD der hedder Mozart Adagios. Held og lykke.

Karen Vestergaard. demenskonsulent i Varde

En datter skriver om hofteoperation

Eva Jørgensen, hvis far havde demens og fik en ny hofte, har sendt os en personlig beretning, som bringes i kort udgave her.

På vores hjemmeside <http://www.aeldreviden.dk> kan hele historien ved navn: "En solstrålehistorie" læses. Se nederst på forsiden under nyeste nummer af DEMENS.

Eva Jørgensens far, som havde demens og boede på plejehjem, fik indopereret en ny hofte 2001. Eva har sendt os de tanker hun havde nedfældet, kort tid efter operationen: "Jeg er i dag glad for at far fik tilbuddet om en hofteoperation, og at vi vovede at tage imod det, og naturligvis lettet over at det er forløbet over al forventning. Fars livskvalitet er i hvert tilfælde blevet forbedret uden de stadigt tiltagende smerter, fulgt af vrede og aggression og han kan forhåbentlig fortsætte sine utrættelige gåture lang tid endnu. Endelig kan vi være sammen med en far der stadig har sin lune i behold".

Faderen lever ikke mere, men Eva skriver til DEMENS: "Selv om det kun blev til 2 år med udnyttelse af at gå, blev det alligevel til 4 år med stærkt reducerede smerter. Sproget blev naturligvis ikke bedre med operationen. Der var ikke ret meget tilbage før operationen, og det kan godt være at det blev en anelse reduceret, men ikke noget væsentligt vi hæftede os ved. Afslutningsvis vil jeg sige, at de sidste 4 år for mig har understreget betydningen af den ikke verbale kommunikation, hvor vi til det allersidste kunne aflæse smerter og glæde hos min far. Det sværeste var faktisk at være tilskuer til synke/ hostebesvær.

Jeg kan kun bidrage med min historie og fortælle om mine/ vores overvejelser og følelser. I er meget velkommen til at kontakte mig og eventuelt give mig et telefonnummer, så ringer jeg gerne."

Eva Jørgensen, Øster Alle 46, 9300 Sæby e-mail: eva@internord.dk

Henvisning til artikel om emnet

Reaktionen af DEMENS henviser til en artikel i Det norske blad "Demens" af Harald Nygård om smerte hos personer med demens. Harald Nygård skriver, med reference til adskillige undersøgelser, at ældre med demens sjældnere får smertestillende behandling end andre ældre. Og det på trods af at mange smertevoldende tilstande som bliver hyppigere med alderen (for eksempel slidgigt, osteoporose findes lige så hyppigt hos personer med demens som hos andre. Kommunikationsvanskeligheder og

problemer med at tolke kroppens signaler gør det vanskeligt for mennesker med demens at formidle smerteoplevelser. Det kan give sig udtryk i uro, vandren, irritabilitet og aggressiv opførsel og mulighed for smerte bør derfor medtages i en vurdering af adfærd af denne type.

Kilde: Det norske blad "Demens" vol 6 nr.2 2002 s 17-19 Harald Nygård med 11 referencer

Debatindlæg om kodelåse

Under overskriften: "Kodeordet er ikke kodelås" har to sygeplejersker lavet et opråb til "politikere og andre velmenende personer". Anledning er Det Konservative Folkepartis forslag om at lovgivende kodelåse på plejehjemmenes yderdøre så demente plejehjemsbeboere kan holdes inden døre. Videre skriver man i meddelelsen: "Flere og mere uddannet plejepersonale er kodeordet, hvis vi fremover skal sikre mennesker med demens et værdigt liv!.. Vi er mange, der gør en ekstra indsats, men desværre stadig for få specialuddannede."

Edith Mark, formand for Sygeplejeetisk Råd tlf.: 8665 1011
<http://www.sygeplejeetiskraad.dk>

Dementia Care Mapping kursus

Videnscenter på Ældreområdet og Daniæ afholder basiskursus i Dementia Care mapping den 26.-28. April 2005 på Aurehøjvej 24 i Hellerup. DCM-uddannelsen kvalificerer kursisterne til at bruge på forskellige niveauer og den henvender sig til personer som arbejder med demens, for eksempel ledere, psykologer, demenskoordinatorer og omsorgspersonale. Basiskurset er et tre-dages intensivt kursus som afsluttes med en skriftlig eksamen.

Se mere om uddannelsen på <http://www.aeldreviden.dk>

Diplomuddannelse i demens

Under overskriften "Ældre og demente med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne" udbyder Danmarks Forvaltningshøjskole og De Sociale Højskoler 3 undervisningsmoduler á 54 lektioner. Modulerne afsluttes med eksamen og de kan indgå som valg-/ specialmoduler i Den Sociale Diplomuddannelse. Målgruppen er både de, som udfører plejefunktioner og medarbejdere på det administrative myndighedsniveau, der har brug

for grundlæggende viden om feltet.

*Yderligere oplysninger: Kursussekretær Susanne Hansen Den Sociale Højskole Odense
Telefon. 6311 3225 eller mail: sh@dsh-o.dk*

København udvikler nye botilbud

Københavns kommune vil skabet et "nytænkende og målrettet botilbud" for mennesker med sygdommene Huntington Chorea og Frontotemporal demens. De nyistandsatte bo enheder vil blive åbnet gradvist og der søges efter personale som ansættes fra nu og frem til maj 2005. Personalet skal sammensættes tværfagligt med både sundhedsfaglige, pædagogiske og terapeutiske profiler.

*Yderligere information: Pilehuset Telefon 3827 4290 eller
<http://demenscentret-pilehuset.dk>
kilde: Annonce i Søndagsavisen uge 7*

Socialpædagogik og demens

Styrelsen for Social Service står bag udgivelsen af en bog om socialpædagogik og omsorg for mennesker med demens. Bogen er blevet til på baggrund af et udviklingsprojekt, som tidligere Formidlingscenter Nord har gennemført med økonomisk støtte fra Socialministeriet. Det centrale emne er at beskrive, hvad socialpædagogik er, hvilke aspekter af den der kan overføres til demensomsorgen, og hvordan det helt konkret kan gøres i praksis.

En grundlæggende forståelse er, at man ikke kan eller skal opdrage mennesker med demens til at opføre sig på en bestemt måde; en anden grundforståelse er, at plejepersonale i stedet for at gøre noget for personen med demens skal gøre noget sammen med vedkommende. I bogen gennemgås blandt andet en række pædagogiske redskaber såsom kommunikation, kontakt og identitet, overskuelighed, sansestimulation og social pædagogiske analyser.. Bogen indeholder ikke manualer eller anvisninger på hvordan man skal samarbejde med mennesker med bestemte diagnoser eller adfærdsformer.

"Socialpædagogik og demens – det vanskelige omsorgsarbejde" af Mette Borresen, Helle Krogh Hansen og Lis-Emma Trangbæk kan downloades eller bestilles hos netboghandelen for Kr. 50,-

Kilde: <http://www.social.dk>

Betydningen af tab af hjernevæv undersøges

Veluxfonden har givet 4,2 millioner kroner til et forskningsprojekt, der skal undersøge arten og betydningen af tab af hjernevæv og nervetråde i hjernen hos ældre mennesker, der har risiko for demens. På sigt håber forskerne, at det kan føre til en udvikling af en ny metode, hvor man med billeddiagnostik meget tidligt kan se, når en demenssygdom er på vej.

Kilde: Jydske Vestkysten den 4. Februar 2005

Mennesker med demens giver gode råd

Alzheimerforeningens rådgivnings- og kontaktcenter for demensramte og pårørende på Fyn, har udgivet bogen: "Demens og hvad gør jeg så?". Bogen er meget overskuelig og giver en lang række ideer til, hvordan livet kan gøres lettere for mennesker med demens og deres pårørende. I bogen er der afsnit om Det sociale liv, Familieliv og børn, Diagnosen, Mad og alkohol, Nærvær og intimitet, Transportmidler med videre. Under hvert afsnit er der en kort indledning og derefter gengives en række råd fra demenslidende i citatform. Et eksempel: Under overskriften Initiativ: Det kan være et problem at tage initiativ til noget nyt i hverdagen, når man har demens. De daglige rutiner kan ofte klares, Mange demente vil gerne noget mere, men de har svært ved selv at være opsøgende og komme i gang . Det er nødvendigt, at andre skubber bag på , tager initiativ og hjælper én i gang. *"Jeg sad hjemme i lænestolen og trøstespiste mig tyk og fed i chokolade. Men så tog jeg mig sammen og begyndte at cykle. Siden har jeg cyklet over 4.500 km."*

"Demens og hvad gør jeg så?" på 35 sider kan købes telefon 6619 4091 eller downloades på <http://www.servicestyrelsen.dk>

Kilde: Demens magasinet nr. 1 2005; Alzheimerforeningen